

folklor/edebiyat'tan

Bu sayımızda, Anadolu kültürünün ayrı bir zenginliği olan Alevilikle ilgili olarak iki makale yer alıyor: Birincisi, doktora çalışmasını Mersin Tahtacıları üzerine yapmış olan, **Dr. Nilgin Çıblak Coşkun**'a ait. Coşkun, Alevi toplumunun temel ibadet şekli olan cemlerin sosyokültürel hayattaki işlevleri; **Dr. Medine Sivri** ile **Sibel Kuşça** ise ortak çalışmalarında Şah İsmail Hatai ile Pir Sultan Abdal'ın deyiş ve nefeslerinden hareketle, Alevi-Bektaşî inancının çok katmanlı senkretist yapısını sergilemesi bakımından önemli bir yere sahip olan, *Kırklar Meclisi* miti üzerinde yoğunlaşıyorlar.

Dr. Ayhan Karataş, anonim halk edebiyatının zengin türlerinden biri olan türküleri Çukurova bölgesi alan sınırlandırmasıyla, hikayeli örneklerinden yola çıkarak, bu ürünlerde ara söz kullanımını; **Eray Cömert** ise karşılıklı söyleşme / deyişme üslubuna dayalı "değirmenci" türkülerini ele alıp, bunlardan birinin Yunanca varyantını da göz önünde bulundurarak, kültürlerarası etkileşim süreci bağlamında yayılma imkânlarını değerlendiriyor.

Geleneksel toplumlarda kadının erkeğe nazaran, ikincil konumda yer almasının somut örneklerinden birini miras hakkı ile ilgili pratiklerin oluşturduğu açıktır. **Dr. Ayça Demir Gürdal** ve **Dr. Zühal Yonca Odabaş**, bu somut olgudan hareketle, Türkiye'nin Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde baraj inşaatı nedeniyle toprakların istimlak edilmesi neticesinde varisler arasında ortaya çıkan 'paylaşım' sorununu; **Dr. Mustafa Şeker** de 'aile ve kadın' temalarının sosyal bilgiler ders kitaplarında verilmiş biçimlerini irdeliyorlar. Öğretmenin sınıf içinde yürüttüğü eğitim öğretim etkinlikleri sırasında oluşabilecek istenmedik davranışları önceden kestirerek, oluşabilecek olumsuzlukları minimuma indirmek için kullanacağı *önlemsel* modelin araçlarını tanıtan **Dr. Aynur Bilir**, bu araçlarla ilgili bazı uygulama örneklerini de belirleyerek başvuracaklara kılavuzluk ediyor.

Dr. F. Aysin K. Turhanoglu, mekânın, meta üretiminin nesnesi haline geldiği ketsel süreçte, tarihsel dokuya sahip mekânlardan hareketle tarihsel ve kültürel miras sorunsalını; **Dr. İbrahim Erdal** Türk tarih tezi açısından, halkevlerinin Türk dili ve kültürü üzerine etkinliklerini Yozgat Halkevi örneğinden hareketle; **Dr. Georgy Chochiev** ise Çerkes birliğinin, 19. yüzyıl sonlarında Kahire'de yayımlanan *İttihad Gazetesi*'ni irdeliyorlar.

Hayatın gürültüsüz ve ayıcalıklı olmayan yanını yaşayan, yerleşik kullanımla

‘küçük insan’ın çevresiyle kurduğu hiyerarşik ilişkinin mizahını öyküleriyle (Palto, Burun) sergileyen Gogol ile Türk edebiyatının önemli isimlerinden Cevdet Kudret’i öykülerinde uzuvlara (Kulak) kazanırdıkları kişilik üzerinden karşılaştıran **Dr. Tunçay Bilecen**, bu ürünlere ‘memurluk halleri’ bağlamında yaklaşıyor. **Dr. Yıldız Yenen Avcı** da Cahit Uçuk’un *Türk İkipleri* adlı romanındaki sözcük varlığını aktarıyor.

1970’lerin Punk akımının “kendin yap!” söylemi ve uygulamalarıyla temellenen, grup ya da müzisyenlerin kendi kayıtlarını kendilerinin yaptığı, dağıtımına ilişkin organizasyonları kendi başlarına çözümledikleri, bağımsız müzik pratikleri olarak adlandırılan Indie müzikte tanım ve sınıflandırma problemlerini **Aykut Çerezcioglu** tartışıyor.

Dr. Nazan Tutaş, sembol kullanımı, şiirlerinin en çarpıcı özelliği olan ve İngiltere’de romantizmin öncüleri arasında yer alan William Blake’in masumiyet ve tecrübe gibi insan ruhundaki zıtlıkları nasıl betimlediğini *Kuzu* ve *Kaplan* şiirlerini ele alarak değerlendiriyor. **Dr. Melike Taşçıoğlu** da 1990’lardan itibaren yaygınlaşan, özellikle Futurizm ve Dada sanat akımlarının uç örnekleri arasında görülün somut şiiri, görsel iletişim alanının geleneksel enstrümanları tipografi ve sayfa tasarımı ekseninde irdeliyor.

Geleneksel tıp uygulamalarının en önemli aktörlerini halk şifacıları oluşturur. **Dr. Gülay Yıldırım** ile **Dr. Türkan Işık**, Kayseri ilinden bir halk şifacısı üzerinden ele aldıkları bu konuyu, Anadolu’nun diğer yöreleri yanı sıra tıp tarihi literatürüyle de karşılaştırarak tartışmaktadırlar.

Özellikle Orta Anadolu, özel olarak da Neveşehir-Ürgüp yöresi halk kültürü zenginliğinin araştırılması ve tanıtılması konusunda yoğun çalışmalar yürüten **Mustafa Kaya**, bu kez ozanlık geleneğinin sürdürücülerinden biri olan Âşık Kul Sadık’ı bilim ve sanat dünyasına tanıtıyor.

*

Yeni *folklor/edebiyat*’larda buluşmak dileğiyle...

Metin Turan

Yayın Yönetmeni